

TALE

Besvarelse af samrådsspørgsmål L om processen vedr. lovforslaget om store bededag og de 200 mio. kr. i adfærdseffekter

22. august 2024

J.nr. 2024 - 3142

CAP
Nicholas Isak Jørgensen

DET TALTE ORD GÆLDER

Vil ministeren redegøre for processen vedrørende lovforslaget om afskaffelsen af store bededag, herunder tidspunktet for, hvornår ministeren blev bekendt med, at afskaffelsen af store bededag ville medføre en ekstraregning på 200 mio. kr. grundet adfærdseffekter hos befolkningen, hvilket ikke fremgik af det lovforslag, som Folketinget behandlede tilbage i 2023?

–Stillet af Charlotte Munch (DD), Karsten Hønge (SF), Sólbjörg Jakobsen (LA), Dina Raabjerg (KF), Nick Zimmermann (DF) og Victoria Velasquez (EL).

Samrådet handler om processen for lovforslaget om afskaffelse af store bededag som helligdag og det reducerede provenu på 200 mio. kr.

Jeg vil derfor starte med at gennemgå forløbet.

(...)

Lovforslaget om konsekvenserne ved afskaffelse af store bededag som helligdag blev fremsat den 24. januar 2023. Lovforslaget blev behandlet i Folketinget efter den almindelige procedure i Folketingets Forretningsorden.

Folketinget vedtog lovforslaget den 28. februar 2023. Inden fremsættelsen havde lovforslaget været i høring med forkortet frist - af respekt for

processen med overenskomstforhandlinger på det private arbejdsmarked.

(...)

Lad mig dernæst sige lidt om arbejdsudbud, adfærdseffekter og de økonomiske bemærkninger til lovforslaget.

Når man afskaffer en helligdag, fører det til en stigning i årslønnen, fordi den årlige arbejdstid forøges med én dag.

Da overførselsindkomsterne reguleres automatisk i forhold til årslønnen på det private arbejdsmarked, vil en stigning i årslønnen som følge af øget arbejdstid automatisk føre til en stigning i ydelserne efter to år.

Hvis man ikke gennemførte neutraliseringen, ville ydelserne stige alene som følge af, at dem i beskæftigelse arbejder én dag ekstra – og det ville dermed blive mindre attraktivt at være i arbejde.

Dette medfører en negativ adfærdseffekt, som isoleret set reducerer arbejdsudbuddet.

Det er denne adfærdsmæssige effekt af den afledte virkning på ydelserne, som der spørges ind til.

Regeringen har hele tiden ønsket at neutralisere denne afledte virkning. Det fremgik også direkte af bededags-lovforslaget. Her skrev vi helt klart, at regeringen ville neutralisere effekten.

Da satsreguleringen er omfattet af et forlig, skulle neutraliseringen imidlertid behandles i et særskilt lovforslag.

Lovforslaget om neutralisering af den afledte effekt på ydelserne blev vedtaget i Folketinget den 30. maj 2024, men først med virkning fra 2027.

Det er en konsekvens af, at der ikke kunne findes opbakning i forligskredsen til at gennemføre neutraliseringen allerede fra 2026.

Adfærdseffekten på de 200 mio. kr. er således neutraliseret og vil alene vil have betydning i 2026. Det vedrører altså alene provenuet et enkelt år.

Afskaffelsen af store bededag som helligdag indebærer samlet set og helt uændret en markant styrkelse af arbejdsudbuddet med ca. 8.500 fuldtidspersoner.

Tiltaget øger også BNP med ca. 9,4 mia. kr. og styrker de offentlige finanser markant - svarende til ca. 3. mia. kr. årligt.

Disse samlede varige økonomiske konsekvenser af at afskaffe store bededag er altså upåvirket af adfærdseffekten på de 200 mio. kr. i 2026.

(...)

Og så et par ord om økonomiske bemærkninger.

Jeg skal for en god ordens skyld understrege, at det, der spørges til, ikke vedrører selve lovforslaget, men drejer sig om fremstillingen af de økonomiske bemærkninger til lovforslaget.

Det er ikke en minister, der foretager de faglige økonomiske vurderinger som ligger til grund for de økonomiske bemærkninger til et lovforslag.

I dette konkrete tilfælde er det embedsmænd i Finansministeriet og i Beskæftigelsesministeriet.

Jeg er af mine embedsmænd blevet orienteret om, at der fra område til område er forskellig praksis for, hvordan de økonomiske konsekvenser præcis fremstilles.

På nogle områder er der således ikke praksis for at opgøre adfærdsvirkninger.

På Beskæftigelsesministeriets område fremstilles det sædvanligvis sådan, at der tages højde for *skat*,

tilbageløb og adfærd ved lovændringer, som har ydelsesmæssige konsekvenser.

Når der skønnes over effekter på adfærd ved lovændringer, så sker det i tæt samarbejde med Finansministeriet. Og der har også i den konkrete sag være løbende drøftelser på embedsmandsniveau for at kvalificere skønnene.

Der er også en tabel i de økonomiske bemærkninger til lovforslaget om afskaffelse af store bededag, som alene angiver *provenuet efter skat og tilbageløb*.

Tabellen oplyser ikke specifikt, hvad de økonomiske konsekvenser er, når der er taget højde for de adfærdsmæssige konsekvenser af den afledte ydelsesændring i 2026.

Det havde været mere retvisende, og i overensstemmelse med praksis for Beskæftigelsesministeriets område, hvis tabellen i stedet havde præsenteret virkningen efter skat, *tilbageløb og adfærd*.

Men embedsmændene har også vurderet, at det er en mellemregning, som ikke har nogen betydning for det samlede regnestykke. Igen: Det ændrer ikke ved de samlede varige økonomiske konsekvenser af at afskaffe Store Bededag.

Som man måske kan fornemme er det dog relativt teknisk og det beror på faglige vurderinger. Det er ikke noget, jeg som minister er direkte involveret i.

(...)

Så til den del af samrådsspørgsmålet, som handler om, hvornår jeg blev orienteret om problemstillingen.

Her kan jeg oplyse, at jeg først den 22. juni 2023 bliver orienteret om, at adfærdsvirkningen ikke fremgik af de økonomiske bemærkninger til lovforslaget om afskaffelse af store bededag.

Det er længe *efter*, at lovforslaget blev vedtaget i Folketinget.

Derfor havde jeg intet grundlag for at kunne oplyse Folketinget om dette under lovbehandlingen.

Den 2. januar 2024 orienterede jeg forligskredsen (SF, LA, KF, RV, DF og ALT) skriftligt om, at regeringen fortsat ønskede at neutralisere virkningen på ydelserne, herunder den negative virkning på arbejdsudbuddet og udgiften herved på 200 mio. kr.

Jeg orienterede også forligskredsen om, at ydelsesstigningen ville påvirke arbejdsudbuddet negativt, og at det ville reducere virkningen på den strukturelle saldo med yderligere ca. 0,2 mia. kr. fra 2026, hvis ikke neutraliseringen gennemføres.

Folketinget har været informeret om, at regeringen ville neutralisere den samlede varige effekt på ydelserne af at afskaffe store bededag.

Og jeg vil også gerne understrege, at de adfærdsmæssige konsekvenser fremgår tydeligt af de økonomiske bemærkninger til det lovforslag, der faktisk gennemførte neutraliseringen af virkning på ydelser efter afskaffelsen af store bededag som helligdag.

Tak for ordet.